

Visiit vana õpetaja juurde

ALEKSANDRA BUTTEL on üks neist õpetajaist, keda alati teatakse. Kummaline juhus viis meid ühel hommikul tema külastamiseks. Ta on selline, nagu ette öeldi — jummapisiks.

«Sündinud olen Narvas. Sõjaajal evakueerusin Tallinnast Paidesse. Üheks aastaks tulin, aga mulle meeldis. Siis kutsuti Tallinna tagasi: koht oli ja korter. Mõtlesin, et olen ühe aasta veel siin põldude ja metsade keskel. Järgmisel aastal pakuti veel ainult kohta. Ja siis ei paku- tud enam midagi. Aga mulle meeldis siin. Kui oleks ära läinud, ehk oleks isiklik elu teiseks kujunenud.

Õpetajatööd alustasin 1944. aastal, pensionile lahkusin 1967. Oleks ühe aasta veel teinud, oleks selle kümme protsenti juurde saanud, aga see pole tähtis. Elu on elatud. See on kõige kurvem, et nii ruttu läks. Nüüd on nii, et mida vanemaks saad, seda rutemini aeg läheb. Vaatad nädalatki: alles oli esmaspäev, juba neljapäev käes. Ise ei usugi, et nii kaua pensionil olen olnud. Õpetasin 1. kesk-

koolis ja pärast kaubandustehnikumis. (See oli endises saksa gümnaasiumis, kus praegu on haigla.) Õpetasin vene keelt. Töötasin heal ajal, kui kõik lapsed olid toredad. Nüüd nad võivad öelda, et piinasin neid, aga ma kartsin kõige rohkem seda, kui nad vene keele pärast ülikooli sisse poleks saanud. Siiski nad suhtusid väga hästi ja õppimata ei jätnud, arusaamatusi küll ette ei tulnud. 1. keskkool oli siis üldse väga tugev, kõik said edasi õppima, vana kaader oli.

Kui noored õpetajad tulid, siis küsisid mu käest: kuidas teil distsipliiniga oli. Mina ei teadnud, mis see distsipliin on. Mõtlesin ainult sellele, kuidas tundi huvitavamaks teha ja rohkem õpetada. Mul on niisugune mulje, et nüüd läheb jälle paremaks. Lapsed tunnevad, et muidu edasi ei saa, kui peab õppima ja töötama.

Pärast ametlikku pensionile minekut käisin veel asendamas. Aga ma mäletan seda klassi. Direktor andis mulle kõige koledama, viienda klassi. Küsisin, kas ma tõesti olen lõvitaltsutaja.

Hiljem naarsime oma kolleegiga: see oli klass, kust üks õpetaja läks operatsioonile ja teine pensionile.

Jah, kuidas veel vanasti oli. Tunni alguses tehti õpetajale klassiüks lahti ja kummardati vastakuti.

Muud pole kurta midagi, ainult vanadus tuleb. Kui mul õpilased külas käivad, siis ma räägin neile. Et serviisist veel ainult üks tass järel: nad ise kukuvad maha. Õpilased siis naevavad, et õpetaja, see aeg tuleb meil kõigil. Nad juba ongi pensionile jõudmas.

Kui just libe pole, siis väljas käin iga päev, «Salduse» poes. Kõigi sündmustega muidugi kaasa sammuda ei jõua. Võtan küll raha kaasa, aga poes võivad juba uued hinnad olla. Kui minult küsiti, kas nüüd on raskem elada, pidin vastama, et on. Ma loodan, et see on ajutine.

Meil üks vana õpetaja on Koerus, varem käisime teda külastamas. Hea buss oli, tund aega sai kohal olla, nüüd see ei käi. Sünnipäevalapsi on tarvis külastada. See on kõige halvem, et pole sobivat osta. Ahi läks läbi, et ise küpsetada saaks.

Kui rootslased mulle abipakki tulid tooma, siis tundsin ennast nii halvasti. Nüüd minule, vanale õpetajale, peab veel pakki tooma. Närveerisin nii, et ei saanud seda lahtigi, nutt tuli peale. Mõelge, milline rikas maa ja kuhu me oleme jõudnud.»

Nõnda sattus Aleksandra Buttel Rootsi pävalehte. Sealne lugu läks südamesse ühele selle maa õpetajale — ANNA CARLSSONILE Leksandi linnast. Tema on üldse Eesti ja eestlaste toetamise südameasjaks võtnud. Miks? Nad lihtsalt on nii kasvanud — nõrgemat ja väetimat tuleb aidata.

Meil oli au üle anda ühe maa õpetaja toetus ja soojad soovid teise maa õpetajale. *Sest me oleme teineteisele ju nii lähedal*, kirjutas ANNA CARLSSON.

KATRIN STREIMANN
AARNE VÄRGI foto